

Innst. O. nr. 49

(2001-2002)

Innstilling frå kommunalkomiteen om lov om endring i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø mv. (informasjon om ledige stillinger)

Ot.prp. nr. 64 (2001-2002)

Til Odelstinget

1. SAMANDRAG

1.1 Bakgrunn

I proposisjonen foreslås det å innføre en ny § 55 G i arbeidsmiljøloven om at arbeidsgiver skal informere arbeidstakerne om ledige stillinger i virksomheten. Endringene er foreslått med sikte på å implementere rådsdirektiv 1999/70/EF om midlertidig tilsetning.

EØS-komiteen besluttet 12. mai 2000 å innlemme direktivet i EØS-avtalen. Beslutningen ble tatt med forbehold om Stortingets samtykke, jf. Grunnloven § 26 annet ledd. Stortinget gav sitt samtykke 14. november 2000, jf. St.prp. nr. 2 (2000-2001) om innlemmelse av direktivet om midlertidig tilsetning i EØS-avtalen fremmet av Utenriksdepartementet.

Formålet med direktivet er å sette rammer for bruk av gjentatte midlertidige tilsetninger. Videre er målsetningen å forbedre vilkårene for midlertidig tilsatte ved bl.a. å innføre et prinsipp om ikke-diskriminering i forhold til fast tilsatte. Samtidig skal det tas hensyn til behovet for fleksibilitet i arbeidslivet. Direktivet er et minimumsdirektiv.

På arbeidsmiljølovens virkeområde tilfredsstiller Norge kjernedelen av direktivet (jf. § 5 i rammeavtalen) gjennom bestemmelsen i arbeidsmiljøloven § 58 A.

Direktivets generelle ikke-diskrimineringsklausul har ikke noen direkte parallell i arbeidsmiljøloven. Etter konsultasjon med departementene, Direktoratet for arbeidstilsynet og Oljedirektoratet har departementet imidlertid kommet frem til at lovverket ikke inneholder bestemmelser som virker diskriminerende i forhold til midlertidig tilsatte i direktivets forstand. I brev 26. juni 2000 har departementet i tillegg bedt arbeidslivets parter om å påse at tariffavtalene oppfyller direktivets krav på dette punkt. Det er imidlertid en forutsetning at partene kommer frem til tilfredsstillende løsninger i henhold til direktivet, senest innen 10. juli 2002. Departementet vil følge partenes arbeid på feltet

og fortløpende vurdere behovet for å lovfeste en ikke-diskrimineringsklausul. Stortinget har tidligere gitt sin tilslutning til denne fremgangsmåten, jf. Innst. S. nr. 20 (2000-2001).

Når det gjelder direktivbestemmelsen om at midlertidig tilsatte skal bli informert om ledige stillinger i virksomheten, jf. rammeavtalen § 6 nr. 1, har arbeidsmiljøloven pr. i dag ingen tilsvarende bestemmelse. Etter departementets syn forutsetter en gjennomføring av direktivet derfor at arbeidsmiljøloven endres i tråd med denne direktivbestemmelsen.

Det foreslås at bestemmelsen skal omfatte informasjon til alle arbeidstakere, og ikke bare midlertidig tilsatte slik direktivet krever.

Informasjon om ledige stillinger i virksomheten kan enten formidles individuelt til den enkelte arbeidstaker f.eks. via e-mail, eller gjennom en generell meddelelse som f.eks. slås opp på et sentralt sted i virksomheten eller legges ut på internett/intranett.

I høringsforslaget understrekes det at bestemmelsen kun er ment som en ren informasjonsbestemmelse. Det er m.a.o. ikke hensikten å lovfeste en bestemmelse om f.eks. fortrinnsrett. Vedkommende arbeidstaker må således søke en ledig stilling på vanlig måte og konkurrere om tilsetning på linje med andre søkere til stillingen.

Det foreslås at bestemmelsen plasseres i arbeidsmiljøloven kapittel XI A. Tilsetning, ny § 55 G.

Forslaget om å innføre en bestemmelse i arbeidsmiljøloven om at arbeidsgiver skal informere arbeidstakerne om ledige stillinger i virksomheten ble sendt på bred høring og det er kommet inn 54 høringsvar.

1.2 Departementets vurdering og forslag

Arbeids- og administrasjonsdepartementet har merket seg at alle høringsinstanser går inn for å innføre en ny bestemmelse i arbeidsmiljøloven som pålegger arbeidsgiver å informere om ledige stillinger i

virksomheten. Enkelte arbeidsgiverorganisasjoner er imidlertid imot å la lovforslaget gå lenger enn det som er påkrevet for å oppfylle Norges forpliktelser etter direktivet.

Etter en grundig vurdering ønsker departementet likevel å opprettholde forslaget om at bestemmelsen skal omfatte informasjon til alle arbeidstakere i virksomheten, og ikke bare til de midlertidig tilsatte slik direktivet krever. Etter departementets skjønn foreligger det f.eks. et like stort behov for å gi deltidstilsatte informasjon om ledige stillinger, slik at de kan få mulighet til å utvide sin stillingsbrøk. Departementet legger dessuten til grunn at en generell bestemmelse vil gi en praktisk og effektiv regel, samtidig som det neppe vil føre til nevneverdig merarbeid for arbeidsgiver. Arbeidsgiver må imidlertid være bevisst på hvilke informasjonsmetoder som benyttes og sørge for at informasjonen er tilgjengelig for alle arbeidstakere. På den annen side stilles det ikke krav om omfattende informasjonstiltak. Departementet presiserer dessuten at bestemmelsen kun er ment som en ren informasjonsbestemmelse som ikke skal gi arbeidstakerne noen form for fortrinnsrett. Arbeidstaker må således søke en ledig stilling på vanlig måte og konkurrere om tilsetting på linje med andre søkere til stillingen.

Departementet understreker at bestemmelsen i prinsippet er ment å omfatte alle arbeidstakere, herunder personer i fødselspermisjon. Det forutsettes en viss egenaktivitet fra arbeidstakerens side for å oppsøke den informasjon som virksomheten forpliktes til å gi. Dette vil også måtte gjelde for arbeidstaker i fødselspermisjon.

Dersom arbeidsgiver ikke oppfylder informasjonsplikten etter ny § 55 G vil arbeidsmiljølovens ordinære sanksjonsbestemmelser få anvendelse. Etter arbeidsmiljøloven § 85 kan arbeidsgiver straffes ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av loven. Straffebestemmelsen vil også få anvendelse ved eventuell overtredelse av ny § 55 G.

1.3 Administrative og økonomiske konsekvenser

Endringen av arbeidsmiljøloven vil kunne medføre noe merarbeid for arbeidsgivere. Utover dette vil forslaget ikke medføre nevneverdige administrative og økonomiske konsekvenser.

2. MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sigvald Oppebøen Hansen, Reidar Sandal, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Signe Øye, frå Høgre, Peter Gitmark, Hans Kristian Hogsnes og Kari Lise Holmberg, frå Framstegspartiet, Torbjørn Andersen og Per Sandberg, frå Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen og Heikki Holmås, frå Kristeleg Folkeparti, Anita Apelthun Sæle og Ivar Østberg, og frå Senterpartiet, leiareren Magnhild Meltveit Kleppa, viser til at EØS-komiteen avgjorde den 12. mai 2000 å innlemme rådsdirektiv 99/70EF om avgrensa tilsetjing i EØS-avtala. Dette direktivet har som mål å skape felles minstereglar innan EU i sosial- og arbeidsmarknadspolitikken. Direktivet fastsett iverksetjing til 10. juli 2001, men Noreg har fått forlenga fristen fram til 10. juli 2002. Bakgrunnen for direktivet er å ikkje-diskriminere mellombels tilsette i forhold til fast tilsette.

Komiteen er samd i å innføre ein ny regel i arbeidsmiljølova som pålegg arbeidsgjevar å informere om ledige stillingar i verksemda, og sluttar seg til endringa som er føreslått i proposisjonen.

3. TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjere følgjande

vedtak til lov

om endring i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. (informasjon om ledige stillinger)

I

I lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. skal ny § 55 G lyde:

Arbeidsgiver skal informere arbeidstakerne om ledige stillinger i virksomheten.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 16. mai 2002

Magnhild Meltveit Kleppa

leiar

Sigvald Oppebøen Hansen

ordførar

Hans Kristian Hogsnes

sekretær